

15)

't VAARTLAND

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT
VAN DE HEEMKUNDIGE KRING VAN HET VAARTLAND

HET KIND IN HET VAARTLAND

1979 ● 7e jaargang ● Nummer 3

Verantwoordelijk uitgever : Karel De Decker, Vaartstraat 19, 2660 Willebroek

Raad van Beheer van de Heemkundige Kring van het Vaartland

Algemeen voorzitter :

- Diane Muysoms-De Boeck, Groene laan 29 E, 2660 Willebroek

Ondervoorzitter en Redaktiesekretaris :

- Karel De Decker, Vaartstraat 19, 2660 Willebroek

Heemkundig voorzitter :

- Jos De Keersmaecker, Mechelse steenweg 319, 2662 Blaasveld

Sekretaris :

- Louis Schurmans, Stationsstraat 3, 2260 Willebroek

Penningmeester :

- Lucienne Cuvelier-Mertens, Tisseltse steenweg 82, 2660 Willebroek

Onthaal :

- Clem Distelmans-Brems, Rollierstraat 15, 2660 Willebroek

Leden :

- Dirk Binon, St.-Katharinastraat 182, 2658 Ruisbroek
- François Cooreman, Oostdijk 43, 2668 Tisselt
- Tony De Herdt, Dendermondse steenweg 3, 2660 Willebroek
- Frans Emmerechts, Hoge heide 14, 2660 Willebroek
- Marcel Janssens, Dendermondse steenweg 111 C2, 2660 Willebroek
- Flor Jordaens, Kerkstraat 62, 2658 Ruisbroek
- Prof. Herman Mertens, de Mérodestraat 18, 2800 Mechelen
- Flor Segers, Eikerlandstraat 20, 2658 Ruisbroek

Ere-bestuursleden :

- Jan De Wit, Tisseltbaan 13, 2801 Heffen
- Tine Rabhooy, Dendermondse steenweg 3, 2660 Willebroek

Van de « speciale nummers », door de Heemkundige Kring uitgegeven, zijn ondermeer nog voorradig :

1973	Nr 1	Vaartnummer	50 F
1973	Nr 4	Boerenkrijgnummer	50 F
1975	Nr 3	Grävernummer	50 F
1976	Nr 2	Molennummer	50 F
1976	Nr 3	Blaasveldnummer	100 F

Deze speciale nummers worden u hoogstens één week **na storting van het verschuldigde bedrag** op postrekening 000-0529394-65 van Karel De Decker te Willebroek toegestuurd. (Attentie ! Dit nummer enkel gebruiken wanneer u vroeger verschenen nummers wenst !)

't Vaartland

Driemaandelijks tijdschrift van de Heemkundige Kring van het Vaartland vzw. Jaarabonnement 1979 : 200 F. Over te schrijven op rek. 403-1037811-81 van de Heemkundige Kring van het Vaartland te Willebroek.

Alle korrespondentie omtrent dit blad is te richten aan Karel De Decker, Vaartstraat 19, 2660 Willebroek. Tel. 031) 86 77 07.

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

Prijs van dit nummer : 60 F.

JOS VAN DEN BERGH

BLAASVELDSTRAAT 99

— TISSELT

4.000 M2 TOONZAAL

MEUBELN

KEUKENS MICKO

UIT SYMPATHIE

van dyck

Fa. G. VAN DYCK - VANDEPLAS

Aug. Van Landeghemstraat 41-43-45

2660 WILLEBROEK

Tel. (031) 86 60 82

- Broeken — Rokken — Jurken — Bloezen — Vesten — Pulls
- Bad-, Strand- en Vrijetijdskleding
- Lingerie — Kousen (Dames - Heren - Kinderen)
- Huislinnen — Donsdekens
- Naaiboetiek — Stoffen — Patronen

Heb je al een BROEKVENTJE
(DE specialiteit van het Vaartland) geproefd ?

Heb je « BLAASVELD MIJN DORP »
van Freddie Moeremans al gelezen ?

Moet je eens doen ?

BROOD- en BANKETBAKKERIJ

F. MOEREMANS-MOONS

Dorpstraat 47 — BLAASVELD — Tel. (031) 86 73 18

Aan huis bestelling.

EIGENAAR WORDEN ?

DAT GAAT MET HET WOONPLAN VAN DE

GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ

VAN LANDEGHEMSTRAAT 66

WILLEBROEK

SCHOENHANDEL

't MODERN SCHOENTJE

J. VAN BALLART-VAN ROMPAEY

A. Van Landeghemstraat 89

2660 WILLEBROEK

Tel. (031) 86 63 50

OFFICIEEL VERDELER

VOLKSWAGEN - AUDI

Steeds de volledige gamma in voorraad

Garage VISSERS p.v.b.a.

B. T. W. 400 788 657

TOONZAAL GEOPEND TOT 20 UUR

Koningin Astridlaan 7-9   2 6 5 9   B R E E N D O N K

Tel. (031) 86 86 10 en 86 64 70

TAVERNE — RESTAURANT

't Spaans Hof

AUTOSTRAD E — B R E E N D O N K

UIT SYMPATHIE

G. STOOP - PELEMAN

BOUWERS - HERBOUWERS

Op vloeren leeft men.

Zóveel hygiënischer zijn marmervloeren.

Daarom : EIS KWALITEITSZEKERHEID !

STANDING DOOR KWALITEIT !

RODAL

 p. v. b. a.

VLOERENFABRIEK VAN NOORD-WEST-BRABANT

Meiselaan 52   2 9 2 1   N I E U W E N R O D E

Tel. (015) 71 13 59 en 71 14 37

met haar 4 afdelingen :

- VLOEREN
- FAIENCE
- CEMENTDALLEN 30/30
- SILEX WASBETON

Vraag steeds RODAL-materialen
aan handelaar en vloerder van uw streek.

DE OUDE KLOK.

Van de horlogemaker in Tisselt tot aan « Den IJzeren » was drie kwartier gaan. Nelles Adriaensens had het op 35 minuten afgestapt. De twee diepe rimpels die het labeur en de wind in z'n breed voorhoofd geploegd hadden stonden vol zweet. Daarover hing zijn donkerbruin haar waar de zon hele vrachten warmte op uitgoot. Z'n arm begon lam en zwaar tegen zijn lijf te drukken. Hij droeg er een groot pak onder. Het woog niet zwaar maar hij moest het voorzichtig behandelen.

« Nelles », had Evenepoel - de enige horlogemaker, ver in 't ronde - gezegd

« Als ge d'er goed mee omgaat is het een stuk dat ge nooit zult verslijten. Uw kleinkinderen zullen er nog mee op tijd komen, als ze van ze leven de trein moeten nemen ».

Dat had diep in zijn oren geklonken en bij elke stap die hij deed luisterde hij onrustig naar 't rammelen van de veer en het binnenwerk.

« Als ze maar niet kapot is », dacht Nelles. Zijn volgende stap was dan lichter en voorzichtiger. Dat kon hij niet lang volhouden.

Hoe kon hij, Nelles Adriaensens, een stuk gesneden natuur, voorzichtigens zijn.

Als de wind zachtekens over het koren wandelde, als hij in de haver speelde en de miljoenen bellekens deed klinken, als de tarwearen ruisten gelijk heel weke orgeltonen 's zondags in de kerk wanneer de koster z'n slappe vinger op het orgel lei. Moest hij, Nelles Adriaensens, dat allemaal niet kapot maken en er de piek inzetten ! Moest z'n vrouw, Sophie, dan niet achter hem komen en het gauw met vaste hand samenbinden en het in schoven zetten. Als ze beiden veertien dagen op 't veld werkten in de oogst, gelek het dan geen slachtveld en stonden er dan geen honderden schoven in rijen te branden in de zon of te huilen in de wind, gelijk soldaten met afgehakte voeten en scheve nek.

Neen, Nelles kon niet zo voorzichtigens zijn. Dat was iets dat niet veel voorkwam in zijn leven. Hoogstens bij de geboorte van een kind of zo . . .

« In den IJzeren », de herberg aan het kruispunt, waar geen mens in Breendonk voorbijging als hij wat moest rusten, lei hij ze voorzichtigens op de ronde tafel.

« Een duur stuk, Nelles », wou Mie uit « den IJzeren » weten.

« 'k Geloof het, Mie, een horloge met honderd jaar garantie ! »

« Daartegen zullen w'al dikwijls te laat gekomen zijn, Nelles ! »

Mie blonk terwijl met haar voorschoot een paar glazen op, hield ze onderzoekend in 't daglicht aan 't venster en schikte ze dan op een rijtje van de achtertoog.

« 'k Ben verleden week twee keer bij boer « Takes » te laat gekomen. Als 't overtrokken weer is, ziet g'in ons kelderkamer de dag bijna niet in de lucht kruipen. Ons Sophie had er niks van gemerkt, in geen twee dagen ! . . . Sophieke, zeg ik 's avonds der is niks aan te doen, mens, der moet 'n horloge komen. En hier is ze.

« Z'is ingepakt gelijk als 'n heiligenbeeld », zei Mie.

« Als ze verdomme, maar niet kapot is, schoof Nelles der tussen, dronk z'n pint uit, likte mals schuim van zijn onderlip en gaf met duim en wijsvinger een draai aan de punten van zijn « mous-tache ».

« 'k Ben er mee weg, Mie ! Salu ! »

Nelles wreef met z'n rode bollekenszakdoek 't zweet van z'n voorhoofd en stapte voorzichtig de drie arduinen stoepen van de herberg af. De ingewanden van de klok rammelden efkens dooreen gelijk een fijn hard muzieksken.

't Was zondagmorgen. Nog redelijk vroeg. Het zand van de Breen-donkstraat lag windstil te slapen in de zon. De blauwe lucht liep vol schaapjes. Van op de kerktoren wandelden tien bronzen slagen traag over de velden, en over Nelles zijn bezwete kop. Nog nooit had hij zó geluisterd.

Zó sloeg z'n eigen horloge die hij onder de arm droeg. Brons en diep, alleen wat rapper.

Dat moet zó zijn, dacht Nelles. Wij hebben niet zoveel tijd als meneer pastoor. Die moet geen rekening houden dat het hooi van boer « Takes » op tijd binnen is, of wanneer er gepiekt moet worden, of geplougd, of het koren in zijn schoven moet staan. Die heeft met de wereld niet zoveel te maken. De hemel, de hel, dat is toch voor altijd, dat komt op geen uurtje aan. De pastoor heeft tijd ! De slagen van zijn horloge moeten niet zó rap uit de kerktoren springen ! Maar wij !

En als het allemaal voorbij is, zal deez' horloge onder mijn arm, eens het juiste uur aanwijzen waarop ik gestorven ben.

Hij verhaaste zijn stap . . .

Sophie wachtte . . . de muur waar ze hangen moest wachtte . . . de klok wochtte.

Nelles Adriaensens verhaaste zijn stap ! . . .

Dit is de voorgeschiedenis van onze klok die nu in de woonkamer staat, waar ik een heel nieuw meubel rond gemaakt heb en die nu een familiestuk geworden is.

Ik weet dat ze in Tisselt bij Evenepoel op de vaartdijk gekocht is, en dat het zo gegaan moet zijn. Boodschappen deden ze toen altijd op een zondagmorgen en bij « Mie uit den IJzeren » is peter Nelles zeker een « faro » gaan drinken. Hij pakte der geren eentje en dat heeft hij dan toen na zo'n verre voetreis zeker gedaan. En Mie heeft heel zeker aan peter Nelles gevraagd wat er in 't pak zat want Mie was even kurieus als de gezusters Moreels bij de kerk. Alleen sloeg zij op haar billen als 't schokkend nieuws was. De gezusters Moreels sloegen een kruis en zeiden schietgebedekes.

Tegen de noen hing de horloge aan een stevige, met de hand gesmede haak, in de keuken. De bonte wijzerplaat met bladgoud en zilver streeppte een wilde schittering door het met zand geblazen glas. Nelles kneep z'n ogen half dicht en draaide met bevende vingers, - iets wat hij nooit had - de vergulde wijzers op elf uur. Er sprongen elf donkere slagen in de keuken die in de kelderkamer bleven hangen en aan de witgekalkte lage zoldering bleven plakken. Peet Sophie stond ontroerd te kijken en peter Nelles lei z'n sterke arm om haar middel.

« Kus me Sophieke ! kus me » zei hij.

« Kus me en luister ! Hoort ge die bronzen klanken rond onze kop wandelen, en in ons huis.

't Werd stil. Ze voelden de stilte over hun lijf kruipen. Een verliefde stilte waar de klok gaten in tik-takte, en waar peter Nelles en peet Sophie naar luisterden als naar muziek uit zeven hemelen. « Vijf minuten na elf ! . . . Ze gaat Sophieke ! . . . Ze gaat ! » Onze klok had haar reis naar de eeuwigheid begonnen, tik-tak-tiktak - tiktak . . . . . met een regelmatig rustig getik en getak als een eindeloze processie van engelkes die rustig de hemelpoort binnenwandelen.

Aan de ene kant de meisjes, heel licht tik - tik - tik, aan de andere kant de jongens tak - tak - tak, een beetje zwaarder. Tik-tak tik-tak.

Haar zwarte ovale buitenrand blonk als een donkere vijver.

II

De oude klok is in mijn Iven gekomen toen ik een jaar of negen was. We woonden in 't Krewegwegske te Willebroek. Op die leeftijd deed ik twee dingen : moeder kwaad maken of helpen. Op zekere dag, een vrijdag, toen alles vol liep in mij van braafheid en zachtheid, zei moeder : « Bakkeske, ge moogt d'horloge kuisen, 'k zal het u liëre. « Ik liep rap naar « Rosalie van den Boey » om een fleske « Sidol » koperkuis. Een half uur daarna stonden de gewichten, de slinger en de kettingen in een geel-witte

glans gelijk ik dat nog nooit gezien had. Bij elk heen en weer slingeren schoot er een lichtstraal langs de muur, de gewichten fonkelden gelijk 's nachts de melkweg aan de hemel. De kettingen kon men van pure schittering niet bij d'andere ingewanden in de kast zien kruipen.

« Jette van den Boek » kwam binnen.

« Joenge, Bee, die horloge is schoën ! »

« Ons Geneke heeft ze veur den ierste kier gekuist, » zei moeder da vent kan nogal es werken hé ! »

Ge ziet van hier ! op de dag van mijn plechtige communie ben ik niet fierder geweest. Ik werd ineens een kop groter ! . . .

't Was een dag zo week en zo mals waarin O.-L.-Heer al zijn zaligheid over m'n kop goot. 'k Heb zo niet veel dagen gekend vóór mijn twaalf jaar !

Sinds die dag was de klok kuisen mijn werk. Moeder kwam er niet meer aan. De volgende vrijdag toen ik ze weer zo fijn geblonken had ontdekte ik spoedig welke zotte gezichten ge in de slinger en in de gewichten kon trekken. Ging ik aan de kant van de trap staan, kreeg ik precies een « blaaskop » gelijk de postmeester. Ging ik naar de kant van de stoof was ik zo mager als « Flippe van Christus » uit de Nokkestraat. Ik stak voor de slinger mijn tong uit, trok m'n wenkbrauwen op. 't Was precies het spiegelpaleis van de kermis. Dat moest ik « Fonske van tant Mie » laten zien als hij kwam.

« Wa zijt ge na veur leleke smoelen aan 't trekke ! Zie dat uwe mond zo blijft staan, dan meugde van ze leve a plechtige commune niet doen ! »

Ik verschoot, 't was moeder die ineens binnengekomen was ! 'k Zal 't « Fonske van tant Mie » laten proberen, dacht ik. Als die dan te lelijk is om zijn plichtige communie te doen, dat is nikske. Als hij kwam zou 'k hem in ieder geval zeggen dat hij zijn mond zo wijd moest opentrekken als hij kon, zijn tong zo ver mogelijk uitsteken, en zijn wenkbrauwen en zijn neus helemaal optrekken. Als 't kon tot aan z'n voorhoofd. W'hebben er veel plezier aan beleefd. Als het dan vier uur sloeg terwijl we zo bezig waren, leek ons dat een hele zotte kermis.

We hebben toch beiden ons communie mogen doen !

Zo heeft de klok vijfendertig jaar aan de muur gehangen, tussen de Leuvense stoof en de trap. Het uurwerk op de kerk stond soms stil, het onze nooit. Als iemand de juiste tijd wou weten, voor de duiven die moesten gelost worden, of voor de trein, kwamen ze bij ons vragen hoe laat het juist was. Radio bestond toen nog niet. Het enige waar we ons konden naar richten voor de juiste tijd was de klok van de kerk. Als we daarmee niet gelijk liepen zeiden we niet :

« Ons horloge gaat voor » of « ons horloge gaat achter », maar wel : « De kerk gaat weeral voor » of « de kerk gaat weeral achter ». Ik zag vader ze ne keer of twee per jaar smeren, met een pluim en een beetje olie. Een keer zag ik hem ook de zwartgelakte kader uit lindenhout bleek lakken. Dat had hij niet mogen doen. Verder tiktakte ze al maar door, zei ons de tijd en tekende het uur van de gebeurtenissen op. Ze ging nooit trager, nooit rapper, nooit nerveus, nooit vermoeid. Twaalf uur per dag, twaalf uur nacht, ze werden rij naar rij de eeuwigheid ingestuurd, kalm en gelaten, gelijk een oude filosoof die wandelt aan de vaartkant.

Toen stierf moeder zaliger. In zijn verdriet vergat vader de klok. De gewichten hingen uitgerekt naar de grond, de slinger vergeeld en dof. In 't halfdonker van de kamer was de wijzerplaat mat. De wijzers wandelden niet meer van cijfer tot cijfer. De klok stond stil. Geen tijd meer, geen dag meer, alleen nog een floerse schemering. Dat was de eeuwigheid.

Moeder was dood. Ze lag rimpelloos nog lichtblozend op haar doodsbed. De klok keek ernaar, droef haar verdriet verzwijgend, juist gelijk ze dat deed bij de dood van peter Nelles en peet Sophie.

Dagen bleef ze roerloos, stil natreuren. Het karig licht dat vader in de huiskamer liet, gaf aan de bonte wijzerplaat een kleur van verslenste bloemen . . . .

Enige dagen later deed vader de klok weer gaan. Het slagwerk had hij stilgelegd. Ze gaf nog alleen de tijd aan. Vader en de klok waren toen even ziek. Ze zijn allebei gelijk stilgevallen. Vader in 't gasthuis, de klok in de huiskamer op de Tisseltse steenweg nr. 13, waarnaar ze vanuit het Krewegwegske verhuisd was en waar ze zich nooit thuis heeft gevoeld.

Op vader heeft de klok niet kunnen neerblikken. Dat was spijtig. In zijn leven nog meer dan in dat van Peter Nelles had ze een rol gespeeld. . . . .

Toen is ze maanden in de huiskamer stil blijven hangen, zonder tik, zonder tak, . . . Doelloos, . . . Willoos, . . . Levenloos . . . . .

III

Tien jaar lang heeft de klok het leven gekend van een oude zwerver. Een zieke die wachtte op een herstellend tehuis. Ik heb ze ontdaan van haar ovale kader, die vader toch wit had gelakt en waar de oude charme van verdwenen was.

Rond haar is een eiken kleed gegroeid, donkergekleurd, dat de tijd zal trotseren en waarin ze veilig geborgen is. De slinger en de gewichten zijn zichtbaar. Misschien zal er onder onze klein- of achterkleinkinderen weer een rakker lopen die er scheve gezichten zal in trekken. Zijn moeder, ook weer een klein- of achterkleinkind

van ons, zal verbrouwereerd haar stem laten horen en roepen « wat zijt gij daar voor lelijke smoelen aan 't trekken ! » juist gelijk mijn moeder dat gedaan heeft. De klok die daartegen nog veel wijzer zal geworden zijn, zal filosofisch glimlachen en verder tiktakken - wandelen door een andere tijd. Gaten tiktakkend in een andere eeuw.

M'n goeie oude klok ! Ik denk dat ik niet meer over u zal schrijven, maar hoop dat anderen het na mij zullen doen.

Gij zult nu het leven met ons delen.

Ieder van ons zal u nu bekijken met z'n eigen ogen, met z'n eigen ziel. Ons Verona als een relikwie, vol devotie en eerbied. Ons Eva met een tikje nieuwsgierigheid. Ons Wernerke en ons Monika met grote kinderogen. Voor hun allen zijt ge het heerlijke wonder dat de tijd aangeeft waarop ze naar school gaan, waarop ze eten, hoe lang ze vanavond nog mogen opblijven voor ze naar bed vliegen ... Ge zult ons geluk delen en bij 't zien daarvan, oude, goeie klok, tiktak een beetje langzamer als 't kan ; heel, heel langzaam. Of laat de tijd stilstaan, zodat ons geluk langer kan duren. Daarna zult gij het leven, óns leven uitgieten over een van onze kinderen. In u zullen ze de herinnering beleven aan Peter Nelles en peet Sophie ; aan hun grootmoeder Beatrix Nysmans en hun grootvader Jan Adriaensens, aan hun moeder en aan hun vader.

Tik-tak — tik-tak — tik-tak
 eeuwig . . . eeuwig . . . eeuwig . . .

In de naam van de Vader, en de Zoon en van de heilige Geest.
 Amen.

Eugeen Adriaensens.

« La Dinette » van Henri Evenepoel (Verzameling Matthys, Gent). Toch geen familie van de Tisseltse horlogemaker Evenepoel, waarover Eugeen Adriaensens het in « De Oude Klok » heeft ?

VAN 'T MEESJE EN 'T NESTKASTJE.

Er hangt een kastje in de perelaar ;
Luid roepend kijkt er een meesje naar.
Ik meen te horen in de scherpe slag :
« Voor wie dat huisje wel wezen mag ?
Die kleine woon met een dakje van lei
En planken muurtjes aan iedre zij ;
Een vloertje even dicht en even sterk ;
't Is aan alles te zien : echt deugdelijk werk !
In 't geveltje, dat op het oost uitziet,
Is er een holletje, dat toegang biedt,
Daaronder een mikje, dienstig voor zit ;
De rijp maakt het kastje soms glinsterend wit . . .
Verrukkelijk is het van buiten gezien ;
Veel mooier nog is het van binnen misschien ! »

Plots houdt het meesje met babbelen op
En schudt een paar keren met vlerken en kop.
De zon gaat onder en 't wordt ervan koud ;
Een huivering vaart door het kale hout . . .
Daarop neemt het meesje een heel koen besluit :
Met snelle slag vliegt het de boomtop uit,
Strijkt neer op het dak, op het mikje daarna
En wip . . . het verdwijnt door het holletje dra.
Het heeft er maar heel gauw het nestje gehoord
Voor zolang als de wintertijd duurt.
Van binnen is alles hem recht naar de zin,
Want veilig en warmpjes zit het erin !
En 't meesje het doet er zijn kijkers maar dicht,
Wijl 't al verdoezelt in 't stervende licht . . .

Tine Rabhooy.

NAJAAR.

Het najaar dekt met zachte handen
De zomer, die gestorven is ;
Het nevelfloers over de velden
Omhult ze met geheimenis

Er is nu weemoed in de bomen
En treurzang in de najaarswind.
Het ijle nest hangt droomverloren
Met rafels en verschoten tint.

De tere zangers zijn gevloeden
En elkeen mist hun blij gezang ;
Doch trouwe zwervers kwamen weder,
Die bleven ook de winter lang.

Maar onmeedogend stoort de herfstkou
Soms 't kikkervooisken in de sloot ;
Rijk bloeien asters en krisanten ;
De lijsterbes vlamt helderrood.

Er liggen druiven op de schalen
En appels rijp en peren geel ;
Zo krijgen wij door heel het najaar
Van droefheid en van vreugd ons deel.

En steeds wordt het vroeger donker
En scharen wij ons om de haard,
Stil dromend van voorbije zomer
Wijl heimwee zachtjes in ons vaart . . .

Tine Rabhooy.

in « De Kleine Vlaming »
maandblad voor de jeugd.

WOORDEN WEKKEN, VOORBEELDEN STREKKEN

Aan de ontbijttafel in Ma's afwezigheid :

Roosje, het dagmeisje, vraagt of Janneman haar een handje wil toesteken. Het treft, dat de bengel in een goede bui is. In zulke momenten krijgt men veel van hem gedaan.

« Wat moet ik doen ? » vraagt hij.

« Plaats de stoelen maar, » beveelt Roosje.

Terwijl ze de tafel dekt, houdt ze Janneman in het oog. Ze ziet, dat hij eerst « zijn » stoel bijschuift.

Nu zult ge vragen : « Heeft Janneman dan een eigen stoel ? » Ja, die heeft hij. In de huiskamer hebben Pa, Ma, Roosje en Janneman ieder hun stoel. Janneman heeft de stoelen gedoopt naar gelang hun hoedanigheid.

Ma's stoel heet « de goede », omdat die er nog als nieuw uitziet ; die van Pa is « de kraker », omdat hij, als Pa zich erop zet, kraakt ; Roosjes stoel is « de andere » en Jannemans stoel is « de slechte ». Natuurlijk houdt hij meest van de slechte stoel, omdat hij daar heel op zijn gemak op zit. Hij mag de voeten op de sporten zetten, er zit immers toch schier geen tikje vernis meer op en Ma zaagt niet, als hij er op zit te wiebelen.

« Neen, neen, Janneman, » verbetert Roosje, als ze ziet, dat hij zijn stoel het eerst bijschuift, « ge zijt onbeleefd ! Draag uw stoel terug en plaats eerst de mijne. Ge moet eerst voor een ander zorgen en dan voor u zelf ! »

Janneman stribbelt tegen, maar Roosje houdt voet bij stek en dwingt Janneman te doen wat ze zegt.

's Middags, als Ma er is :

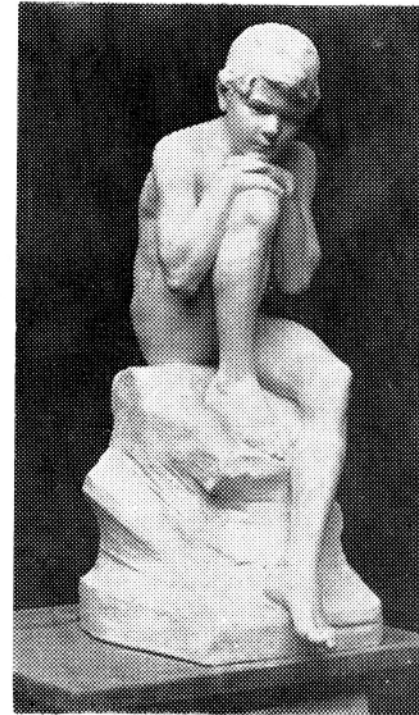
Janneman zit in de zetel, op Ma's schoot. Roosje dekt de tafel, schuift daarna de stoelen bij. Janneman volgt al haar bewegingen. Als hij merkt, dat Roosje eerst haar stoel bijschuift, wipt hij van Ma's knieën, rukt Roosje heftig bij de arm en roept uit : « Ja, maar zo niet, Roosje ! Ge moet beleefd zijn ; eerst voor een ander en dan voor u ! »

Ma schrikt over Jannemans optreden tegenover Roosje ; ze wil hem bestraffen . . .

Roosje verklaart het hele geval en besluit lachend : « Die kleine advocaat laat het niet koud worden . . . Nu, vóór geleerd is na gedaan ! »

En daar had Roosje gelijk aan.

Tine Rabhooy.

«Vroege ernst» door. Alf Van Beurden (Museum te Antwerpen).

Een ets, van Jacob Smits

GEEN STELTENLOPER.

In de Scheldestad ziet Janneman reklamedragers op stelten.

« Hebben die venten zulke lange benen, Pa? » vraagt hij.

« Bijlange niet, manneke, » antwoordt Pa, « ze lopen op stelten. »

« Wat zijn dat, stelten? » vraagt Janneman.

Pa legt uit, dat het lange houten stokken zijn, waaraan een steunblokje vastzit, waarop men de voeten zet, om daarmee voort te stappen.

« Toen ik een kleine jongen was als gij », vertelt Pa verder, « liep ik ook op stelten. »

« En droegt gij dan ook zoiets gelijk die venten? » verwondert zich Janneman.

« Neen, neen, » zegt Pa, « Ik liep er voor mijn plezier op! »

« Krijg ik er ook, als we thuishkomen, Pa? » luidt Jannemans zoveelste vraag.

« Misschien wel, » belooft Pa. Om die belofte houdt Janneman Pa's hand steviger vast.

Als hij 's avonds met Pa thuishkomt, geraakt hij er niet over uitverteld aan Ma.

« We hebben venten gezien, die hier niet binnen kunnen, Ma, » roept hij uit.

« Toe maar! » verwondert zich Ma.

« 'k Ben zeker, dat ze met hun kop tegen het plafond komen! » wijst Janneman.

Ma blikt van de grond naar de zoldering, kijkt dan ongelovig naar Janneman.

« Nu maakt hij me zeker wat wijs, he Pa? » vraagt Ma.

« Spreek, Pa! » roept Janneman Pa tot getuige.

« 't Is zoals hij zegt, Ma, » verklaart Pa.

« Ge zult morgen van mij ook verschieten, wacht maar . . . » zegt Janneman met een schalks knipooje naar Pa.

« Hoe verschieten? » vraagt Ma.

Reeds wil Pa spreken over de beloofde stelten. « Sst, sst, » gebiedt Janneman, « niks zeggen! »

Als het jongetje rustig slaapt, vertelt Pa over Jannemans verbazing bij het zien van de reklamedragers op stelten.

Tal van beelden uit hun eigen kinderjaren komen Pa en Ma voor het oog. Wat hadden ze pret, toen ze in het regenseizoen door de plassen op hun hoge stelten stapten!

Een paar dagen later . . .

Pa's vriend, een kerel van haast twee meter hoog, komt op bezoek.

Janneman neemt hem verwonderd op van kop tot teen. Nadat hij een handje gegeven heeft, kruipt hij onder de tafel en nestelt zich dichtbij de benen van de bezoeker.

« Kom er eens onderuit, Janneman, » beveelt Ma.

Janneman verroert geen vin.

« Zijt ge dan een hondje geworden? » vraagt Ma.

Janneman schijnt het niet te horen. Nu bemoeit Pa er zich mee.

« Janneman, kom hier! » roept hij.

Janneman licht even de broekspijp van Pa's vriend op, kruipt van onder de tafel en fluistert in Pa's oor: « 'k Heb het gezien, Pa! Mijnheer heeft heel lange benen! Hij heeft geen stelten nodig om in de stoet reklamedrager te zijn! »

Tine Rabhooy.

Kinderen aan hun maal

JANNEMAN HEEFT KIESPIJN.

Janneman werd gekweld door kiespijn . . .

Ma brengt hem naar bed. « Ik zal u warmpjes toedekken ; dan zult ge gauw slapen en dan wordt ge die « stoute tandpijn niet meer gewaar ! » tracht ze te troosten. Wat langer dan naar gewoonte toeft ze bij het bedje. Als ze wil heengaan, komt plots Jannemans hoofdje wat hoger boven de dekens uit. « Als ik van nacht pijn heb, mag ik dan roepen, Make ? » vraagt hij.

« Zeker, ventje, » antwoordt Ma. « En zult ge dan bij me komen ? » smeekt hij.

« Wel, ja ! » stelt Ma hem gerust.

Janneman kruipt weer diep onder de dekens ; Ma gaat heen, nadat ze nog even de dekens heeft opgelicht om hem de nachtzoen te geven.

't Moet zijn, dat geen nare dromen of kwellende kiespijn zijn slaap hinderen, want geen enkele keer wordt Ma door zijn geroep gewekt.

Eerst te zeven uur de volgende morgen ontwaakt hij. Even dringend en luid als altijd klinkt zijn : « Make, 'k ben wakker ! Kom mij eens halen ! ».

Ma loopt de trappen op en een momentje later verschijnt ze met haar jongetje bij Pa in de huiskamer.

« Dag, Pa ! » klinkt Jannemans morgengroet.

« Dag, ventje ! » roept Pa.

« Hoe is het met de tanden ? » vraagt hij verder. « Nog pijn gehad ? »

« Een hele nacht, » klaagt Janneman.

« Een hele nacht ? » doet Ma verwonderd, « een hele nacht ? En ge hebt geen enkele keer op mij geroepen . . . »

« O, dat geloof ik, » antwoordt Janneman, « ik ben het daarnet maar gewaar geworden, toen ik wakker werd ! »

Tine Rabhooy.

DE REKENLES.

Ma gaat er prat op, dat haar zoontje al heel vlug rekent, al is hij maar drie jaar.

Oom is op bezoek en nu wil ze eens laten horen, hoe knap haar Janneman is.

« Hoeveel is 4 en 3 ? » vraagt ze. Janneman telt op de vingertjes. « Zeven », roept hij luid.

« En . . . 8 en 2 ; 6 en 3 ? », enz. . . 't Gaat telkens tot 10 of nog minder.

« Ja, dat doet hij verbazend knap, geeft Oom toe.

Nu komt Janneman met zijn bouwdoos aandraven en smeekt Oom met hem een kasteel te bouwen. Oom stemt toe en ze knutselen met hun beidjes, zodat Ma ongestoord haar werk kan doen ; nu neemt ze stof weg in de voorkamer. In de huiskamer zit de grote Oom, die graag met Janneman omgaat, maar ook wel op een grapje uit is.

« Hoeveel is . . . 8 en 6 ? » vraagt Oom. De vingertjes van Janneman krijgen weer werk.

« Wat is dat ? » leest Oom in zijn kijkertjes en hij merkt een rimpel in het voorhoofd van de kleine jongen.

Opeens holt Janneman naar Ma. « Trek mijn schoentje en mijn kous uit, Make, » smeekt hij één en al zenuwen. Ma haast zich te doen wat haar gevraagd wordt, vrezend, dat de kleuter zich bezeerd heeft.

Janneman telt op de teentjes : « elf, twaalf, dertien, veertien ! » Dan rent hij terug naar Oom, met zijn ene pootje bloot en juicht : « Veertien, Oom ! »

Ma is haar zoontje op de hielen gevolgd en als ze Oom daar zô schalks ziet zitten, begrijpt ze, dat hij het neefje weer eens heeft willen beetnemen.

Oom trekt Janneman tegen zich aan, geeft hem een klinkende kus op elke wang en zegt : « Daar, kleine slimmerd ! Dat is voor de oplossing van die moeilijke rekenvraag ! »

Tine Rabhooy

Uit het kinderboek
« Uit het leven van Janneman »
Uitgeverij L. Opdebeeck,
Antwerpen.

« Deze zullen ze alvast niet hebben », denken de kinderen die met hun houten paardjes, tijdens de opeising der paarden vluchten. (tekening van Dumoulin).

EEN HOND MET MENSENVERSTAND.

Ik heb in het ouderhuis vier honden geweten, die braaf en slim waren.

Onze Foks liet onze kippen ongestoord in zijn hok eieren leggen. Onze Max liet onze kat goedsmoeds uit zijn schotel eten. Onze Mirza kende allerlei kunstjes. Maar één onzer vierpotige vriendjes spande de kroon, namelijk onze Finet. Het was of laatstgenoemde ons verstond en een buitengewoon geheugen bezat. We hadden maar te zeggen: « Finet, 't baaske is daar » of hij liep, keffend van ongeduld, naar de voordeur en bleef daar zitten tot vader thuiskwam. Elke dag vergezelde Finet de brievenbesteller op zijn ronde. De man beloonde hem daarvoor met een klontje suiker.

's Zomers hield onze Finet een wakend oog op onze rijpe kruis- en aalbessen, die de schoolgaande kinderen aanlokten. Wee de hand, die door de tuinhaag stak om bessen af te ritsen. Finet beet toe en weg waren de kinderen als de wind. Die kwamen geen tweede keer.

Broer en Finet waren dikke vrienden. Had broer het met jongens aan de stok en draaide het op plukharen uit, dan riep hij er Finet bij met een: « Pak ze, manneke.» met het gevolg, dat onze hond de aanvallers aanvloog en deze het hazen pad kozen.

Hoorde onze Finet 's nachts een verdacht geluid, dan begon hij onmiddellijk te blaffen, zodat wij allemaal wakker schrokken. Tot zijn eer dient gezegd, dat hij een paar dieven verjoeg, die onze voorraad steenkolen wilden weghalen.

« Onze Finet mankeert alleen de spraak, » placht moeder te zeggen. Waarom zij op een keer beweerde, dat hij mensenverstand bezat, zult ge vernemen, nadat ik over mijn oom en zijn kruidenierswaren gesproken heb.

Wat ik nu vertellen ga, gebeurde tijdens de oorlog. Bang voor plunderaars wilde oom zijn dure waar in veiligheid brengen. Zijn eigen kelder was daarvoor ruim genoeg, maar hij was vochtig. Daarbij kwam, dat zijn winkel in de voornaamste straat gelegen was, een ligging, die in vreedestijd hogelijk te waarden viel. Nu echter was er een schaduwzijde aan: zijn winkel zou onmiddellijk in het oog van de soldaten vallen. Vriend of vijand zou in tijden van nijpend gebrek de eetweer halen, daar waar deze voor het grijpen was. Oom maakte zich daarover zeer bezorgd; zijn waar mocht niet bederven, noch gestolen worden. Daarom vroeg hij aan mijn moeder of zijn kostbaarste goederen in onze kelder mochten geborgen worden en moeder, altijd even bereidwillig, stemde daarin toe.

Alras werd onze kelder een echte schatkamer. Hij had voordien slechts geroken naar aardappelen, groenten, bier en kolen, nu geurde hij naar al wat lekker was. Met hart en ziel hadden mijn twee broers en ik gesjouwd met pakken en dozen om alles in veiligheid te brengen. Het zou zonde en jammer zijn, moesten de fijne rozijntjes, de glinsterende brokken kandij, de gedroogde zoete pruimen, de gekonfijte dadels, de koekjes en de chocola, de koffie en de rijst en wat al nog gestolen worden.

Nadat het nodige verhuisd was, trakteerde oom ons op een reep chocola, zeggend: « Jullie hebben die dubbel en dik verdiend. »

De heerlijkheden, die wij overbrachten, deden ons onderweg watertanden. Maar wij durfden er niet van eten, daar het over en weer lopen geschiedde op klaarlichte dag.

Moeder haalde van dan af zelf het nodige voor haar huishouden in de kelder en bracht het overschot er ook terug in, alhoewel bier halen mijn werk was, - - kolen en aardappelen ophalen een karweitje was voor mijn beide broers.

« Oom zal terugkrijgen, wat hij brengen liet; als ge wat gapt, zal vader u de rug eens zoeten, » werd moeders dagelijks dreigement. Bij deze woorden las moeder op ons gelaat, dat wij ons vast voornamen geen mond te zetten aan de lekkernijen. Gelukkig bemerkte ze niet, dat broer knipoogde tegen ons, daar wij wisten dat hij opzettelijk heel wat lekkernijen gezet had, waar wij ze voor het grijpen hadden. Ook hoorde zij het stemmetje niet, dat ons toefluisterde: « Het komt immers op een beetje rozijntjes, enige brokjes kandij, wat koekjes niet aan. »

Op zekere dag, mijn broers en ik bekennen het rouwmoedig, hebben wij in het geniep gesnoept zoveel we konden en dat nog wel op bange ogenblikken . . . Het was, terwijl vijandelijke bommenwerpers heel onze gemeente overvlogen. Het kanon bulderde; uit de vliegmachines vielen bommen neer. Het gebeurde te middernacht. In allerijl vluchtten wij naar de kelder. Wij mochten van geluk spreken, dat geen van ons, aangegrepen door panische schrik van de keldertrap stuikte. Het moet zijn, dat een mens op zulke momenten buitengewoon vlug ter been is, want als de weerlicht waren vader, moeder, tante, nichtje, broers en ik in de kelder, onze « schatkamer ».

Wij, kinderen, lieten ons neer bij de winkelwaar. Door welk toeval was ik bij de bokaal met rozijntjes terechtgekomen? Het nichtje bij de kandij? De broers bij de andere zoetigheden? Dat weet ik niet; maar wat ik wel weet: tijdens de beschieting hadden wij ons alle vier aan snoepen bezondigd. Na het gevaar verlieten wij allemaal de kelder, hoogst gelukkig omdat « alles » goed verlopen was.

In de huiskamer kwam onze Finet kwispelstaartend naar ons toegelopen: « Maar mijn braaf beestje. » zei moeder en ze pakte

het hondje, « hebben we u hier gans alleen gelaten in 't gevaar? De volgende keer moogt ge mee in de kelder schuilen. »

En . . . de volgende keer kwam al 's anderendaags. Finet mocht mee. Broer zette het beestje op de knieën. Terwijl de kanonnen losbrandden, begon Finet te huilen. Dat klonk akelig in het halfduister. « Toe, zwijg, Finetteke, » zei moeder, « dadelijk is het gedaan met schieten. »

Maar Finet bleef janken, tot broer er wat op vond om het beestje te doen zwijgen. Hij gaf het een koekje. Dat hielp. Gelukkig vroeg niemand, hoe het kwam, dat Finet plotseling zich koest hield.

Na de beschieting bracht broer zijn « bondgenootjes » op de hoogte van wat hij gedaan had en gaf hij zijn bevelen: « De eerste keer, dat we schuilen, moet gij Finet stilhouden, » zei hij tegen het nichtje, dat weer bij de kandij zou zitten. En tot broer: « Daarna is het uw beurt. » - - « Rozijntjes zal onze Finet toch wel lusten? » vroeg ik, waarop zij gedrieën ja knikten.

Zo gezegd, zo gedaan bij de volgende keer. Het was maar goed dat wij niet dicht bij vader, moeder en tante zaten, ook dat het kanon bulderde, zodat ze ons niet hoorden snoepen . . .

Zodra onze verstandige Finet vliegmachines hoorde ronken, kanonnen hoorde dreunen, rende hij naar de kelderdeur en stond hij daar erbarmelijk te janken, tot hij met ons allen naar onze « schatkamer » mocht. « Als hij spreken kon, hij zou zeggen: « Laat mij erin. » zei mijn moeder, « het beestje heeft waarlijk mensenverstand. »

Wij, kinderen, wisten beter. Gauw echter kwam alles aan het licht.

Op een dag ontdekte moeder, dat Ooms voorraad geslonken was.

Wij werden daarover niet ondervraagd, want het stond als een paal boven water, dat wij ons aan diefstal schuldig gemaakt hadden.

Wij werden door moeder duchtig berispt, kregen van vader een pandoering, die hard aankwam; moesten staandsvoets mee naar oom om pardon te vragen. De enige, die ongestraft bleef, was Finet. Hij was immers maar een hond, waarvoor schuilen in de kelder gepaard ging met lekkere beetjes krijgen.

In moeders ogen was onze Finet sedertdien een hond, zoals er dertien gaan in een dozijn: een redeloos, stom dier.

Tine Rabhooy.

HET JAAR VAN HET KIND.

ARCHIVARIA van 1830 tot 1940.

- 20.6.1832 : Raad :
De kinderen van het armbestuur ontvangen gratis onderwijs.
20 Leerlingen of minder, door de gemeentelijke overheid aan te duiden onder de minst begoeden, worden kosteloos onderwezen.
- 30.5.1840 : Raad :
De leerlingen Van den Broeck en Cappaerts kaapten 3 van de 5 medailles weg op het examen van het lager onderwijs in het arrondissement.
- 30.8.1849 : Raad :
125 van de 206 jongens ontvangen gratis onderwijs aan de gemeenteschool van M. Van Droogenbroeck.
86 van de 150 meisjes krijgen gratis onderwijs aan de aangenomen school van de Zusters van Liefde.
- 26.9.1852 : College :
Een 1ste prijs en verschillende andere prijzen werden door de leerlingen van de gemeenteschool behaald in de kantonale examens. De plechtige prijsuitdeling zal voorgezeten worden door de gouverneur.
- 26.9.1859 : College :
De prijsuitdeling van 8 september werd onbepaaldelijk verschoven ter oorzake van de cholera welke hier op een verschrikkelijke wijze heeft geheerst en uit welke hoofde de school voor enige tijd gesloten werd.
- 19.9.1867 : College :
De plechtige prijsuitdeling van de prijskamp der scholen van het kanton Mechelen-Puurs zal plaats hebben op 24 september. Wij danken de onderwijzers omdat de gemeenteschool zich onderscheiden heeft en 3 leerlingen geroepen werden om een staatsprijs in ontvangst te nemen.
- 20.8.1870 : Raad :
169 Van de 394 leerlingen van de school van M. J. Waegemans en 137 van de 320 meisjes van de school der Zusters van Liefde genieten gratis onderwijs.
- 16.10.1880 : Raad :
De raad beslist aan de leerlingen, die een diploma bij een concours behalen, op kosten van de gemeente een aanmoedigingsprijs te geven.

342 Jongens van de school van J. Waegemans, 370 meisjes van de school van Jw. F. Leyssen (Mevr. Pauwels-Leyssen), 154 jongens en 152 meisjes van de school van J. Boex te Klein-Willebroek, genieten gratis onderwijs.
10 Leerlingen hebben in een prijskamp tussen de Lagere Scholen een diploma bekomen.

- 27.1.1882 : Raad :
Besloten werd op zondag 5 februari de diploma's uit te reiken aan 7 leerlingen, die deelnamen aan de prijskamp der Lagere Scholen en ook het diploma aan Jw. Van Herp, leerlinge aan de Middelbare School van Boom.
- 17.7.1882 : Raad :
Het schoolcomité stelt voor, op kosten van de gemeente, een kleine uittocht te doen naar Antwerpen, met enige der best oppassende leerlingen van de gemeenteschool.
- 7.8.1888 : Raad :
406 Jongens van de school van J. Waegemans, 295 meisjes van de school van Jw. F. Leyssen, 110 jongens en 94 meisjes van de gemengde school van Klein-Willebroek, genieten gratis onderwijs.
- 1.8.1892 : Raad :
916 Jongens en 949 meisjes, samen 1865 leerlingen, zijn ingeschreven voor het gratis onderwijs.
- 8.8.1895 : Raad :
632 Jongens van de school van J. Waegemans, 668 meisjes van de school van Mw. Pauwels-Leyssen, 132 jongens en 108 meisjes van de school van J. Scheurewege (Klein-Willebroek) zijn ingeschreven voor het gratis onderwijs.
- 3.10.1902 : Raad :
601 Jongens en 496 meisjes werden opgeschreven voor het gratis onderwijs.
- 30.9.1910 : College :
De jongensschool telde 656 leerlingen kosteloos en 52 uit « gedoogzaamheid ». De meisjesschool 443 leerlingen met recht en 44 uit gunst. De gemengde gemeenteschool van Klein-Willebroek telde 131 leerlingen met recht en 14 in gunst.
- 24.10.1914 : Raad :
719 Jongens en 634 meisjes werden opgetekend voor het gratis onderwijs.

Tony De Herdt.

Stamboom-specialist Gaston Roggeman bewerkte 100.000 familie-akten.

Gaston Roggeman, die met zijn vrouw Paula en met zijn kinderen Marleen, Dirk en Hiledegard, in de **Schoolstraat 21 te Blaasveld** woont, is op z'n mist gezegd, een eigenaardig man. Hij is in wezen « stamboom-verslaafd ». Het overgroot gedeelte der kasten, die de ruime living van zijn woning vullen, zit barstensvol dokumentatie. Hij heeft tot op heden meer dan 100.000 akten afgeschreven in beknopte vorm en deze geklasseerd per familie en per streek. Hij heeft gegevens die tot in de 14e en de 15e eeuw teruggaan. Hij is er maar 55 al zou hij er minstens 500 moeten worden om datgene te realiseren, wat in zijn kop zit.

VAN KALLO NAAR MECHELEN

Gaston Roggeman's voorouders zijn van Kallo afkomstig. Zijn grotvader ging als kleermaker voor de priesters in Mechelen werken, terwijl zijn vader er als meubelmaker bedrijvig was. Gaston Roggeman werd daar, in dat Mechelen, in 1924 geboren. Hij groeide er op en hij leerde er, zowel bij de meubelfabrikanten Horckmans en Van Calster, als in de vakschool en de akademie, de stiel van skulpteur.

Gaston Roggeman heeft echter van jongsaf het artistieke in zich. Hij heeft, zowel via zijn grootmoeder, als via zijn eigen moeder die, zij het als amateur, zeer knappe, powetisch geladen doeken schilderde; veel schoonheid ingeademd. Hij werd ambachtelijk geschoold, via zijn meubelverwerkende vader, die in 1943 in Frankrijk gebombardeerd werd, waardoor hij, op 19-jarige leeftijd, als enige zoon, samen met zijn moeder, op een puinhoop van menselijke miserie achterbleef.

Gaston Roggeman toonde van meetafaan veel belangstelling voor de familiekunde. Zo pende hij, als 17-jarige, op het Stadsarchief te Mechelen, al de gepubliceerde grafschriften met betrekking tot Mechelen af, wat bij een toevallige bezoeker de opmerking ontlokte, dat men net zo goed een encyclopedie kon overschrijven !

Waarom deed hij dat en waarom doet hij dat allemaal ?

Hij vindt het moeilijk om uit te leggen. Hij noemt het een drang naar het verleden en een vorm van nostalgie.

PORTRETTEKENAAR

Gaston Roggeman was er twintig, toen de Geallieerden Mechelen binnenrukten. Hij zag brood in hen en hij begon, op ZIJN manier en via ZIJN kunde, voor hen te werken. Hij tekende, eerst voor de Engelsen, nadien voor de Amerikanen en later voor de Belgen, de vergeelde foto's na, die ze van ouders, vrouw of verloofde hadden. Hij tekende die, op een vergroot formaat. Hij legde er reliëf in en leven. Hij legde daardoor de basis van wat de anderen « dokumentiekunst » zijn gaan noemen. Hij deed dat allemaal, in eerste instantie om z'n moeder financieel te helpen, al vond hij daarin een vorm om zich, op artistiek niveau, op de meest specifieke manier te uiten. En eigenaardig genoeg: Gaston Roggeman doet dat nog altijd, dat verfijnd « kopiëren », dat verbeterd overbrengen van een postzegelgrote herinnering. Hij doet dat, een kwarteeuw lang, dag aan dag, in Grand Bazar te Antwerpen, waar hij als drukbezocht « portrettekenaar », zijn brood verdient.

Gaston Roggeman, die in 1942 de « perkamentenkoorts » te pakken kreeg, heeft zich, in de loop der jaren, een geweldige dokumentatie opgebouwd. Hij heeft momenteel, in beknopte vorm, over de 100.000 akten afgeschreven en deze per familie en per streek geklasseerd. Hij heeft, als felle uitschieters, 8000 akten van Willebroek, 4000 van Puurs, 3000 van Mechelen, 2000 van Brussel, 1200 van Dendermonde, 6000 van Ekeren, 3000 van Sint-Gillis-Vrasene, 2700 van Doel-Kieldrecht, 3000 van Duffel en 2000 van Groot Kontich, mede met de 9000 schepenbrieven van Antwerpen, grondig en akuraat bewerkt.

Gaston Roggeman werkt enkel voor mensen, die geïnteresseerd zijn in hun eigen stamboom. Hij kan, in veel gevallen, tot de 14e à 15e eeuw teruggaan. Hij kwam daartoe, via de hoofdcijnsboeken van het Waasland, waarin hij de namen trof van mensen, die zich onder de bescherming van hun klooster of van hun kerk hadden gesteld, en die daardoor vrijgeleide kregen tot het betalen van het beste hoofd, zoals men dat noemde. Daarvoor dienden ze, aan diezelfde kloosters, een kleine belasting betalen, die samen met hun namen, de namen van hun kinderen en van hun schoonkinderen, in speciale registers werden ingeschreven. Op die manier bleven er hele lijsten van stambomen uit het Waasland bewaard, die in de 14e en in de 15e eeuw beginnen en die opgaan tot aan de Franse Revolutie.

ARCHIEF VOOR FAMILIEKUNDE

Gaston Roggeman, die stichtend lid van de Vereniging voor Familiekunde is, was al in 1950 op de idee gekomen, om een « vak » tijdschrift te stichten, dat hij het « Archief voor Familiekunde » noemde en dat enkel bedoeld was, om de zoekers te helpen.

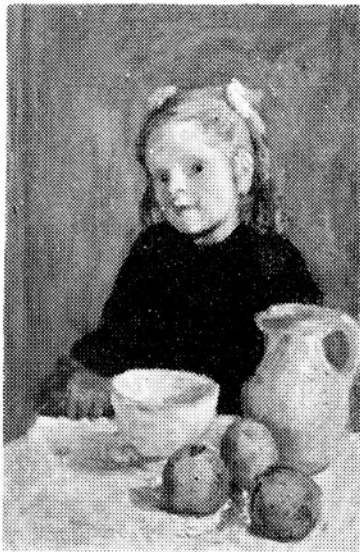
Hij had daarvoor, na tijdrovend opzoekingswerk, de oude boeken in een beknopte vorm gegoten. Hij had het essentiële eruit gehaald en dat in een reeks boeken, die hij « Archief voor Familiekunde voor het Vlaams Nederscheldegebied » noemde, oordeelkundig verdeeld en naar voor gebracht. Hij liet op die manier tot op heden, 11 deeltjes van ieder 120 bladzijden (aan 160 fr per boek) verschijnen.

Dat wat hij op die manier publiceerde, is eerder een zeer klein gedeelte van de enorme « familiale » rijkdom die hij bezit.

— Ik wil er nu mee naar buiten komen, zegt hij. Ik ben van oordeel dat het werk dat ik deed, ten goede van de gemeenschap moet komen. De stille werkers zien, wanneer zij sterven, hun ganse dokumentatie teloorgaan, omdat zij familieleden achterlaten die, in vele gevallen, daar helemaal niks voor voelen.

Gaston Roggeman is inderdaad, zijn familiale dossiers voor ogen genomen, een miljonair. Hij staat voor elkeen open en hij kan iedereen helpen, al zou hij graag 500 jaar willen worden. Al was het maar om te blijven puren en te blijven zoeken, in die hooiberg vol mogelijkheden en . . . perkament!

Karel De Decker.

« Kind » door A. Van Dijck

Alle cliché's in dit nummer komen uit het archief van medelid Jos De Keersmaecker, Blaasveld.

Meisjesportret door Leon De Vos

graag

onze medewerking

aan initiatieven

die

DE MENS

vormen

geestelijk verrijken

ontspannen

gezond vermaken

konstruktie

j. lambrechts

ruisbroek

LOUIS DE SMEDT

VAST TAPIJT

A. Van Landeghemstraat 93 - 105

WILLEBROEK

Tel. (031) 86 66 08 en 86 76 29

● ONDANKS INFLATIETIJD

GOEDKOPE TIJD

BIJ LOUIS TAPIJT !

PLANAFDRUK - FOTOCOPIE
MULTICOPIEWERKEN
BUREEL-, TEKEN- & SCHOOLGERIEF

Fr. PERSON

A. Van Landeghemstraat 85 2660 WILLEBROEK
Tel. (031) 86 63 84

VERZEKERINGEN

Staf SOMERS

HOOFDBUREAU :

Clemenshoek 16 - 2638 REET - Tel. (031) 88 20 31

SPECIAAL BUREAU VOOR AUTOVERZEKERINGEN :

Antwerpsestraat 258 - 2650 BOOM - Tel. (031) 88 40 48

VISHANDEL

VAN BREEDAM

Opv. H. CAUTERMAN

L. De Naeyerplaats 9 2660 WILLEBROEK

Tel. (031) 86 60 16

VOOR AL UW VERZEKERINGEN

WEND U TOT

A. DE BONDT

Broekstraat 70

2662 BLAASVELD

Restaurant ESPERO

Aug. Van Landeghemstraat 67

2660 WILLEBROEK

Tel. (031) 86 85 10

Gesloten maandag en dinsdag.

Specialiteit : PEPERSTEAK — MOSSELEN

SOCIETE CARBOCHIMIQUE

ASED n.v.

Gekorrelde stikstofmeststoffen

Vloeibare meststoffen « Tertrasol N » en « Tetrasol N + P »

Complexe samengestelde meststoffen : Ecased en Tertre-Auby

Bladvoeding : Tertrel

Magnesiumoxyde onder gemicroniseerde vorm : Maneltra Magnesium
Handels- en landbouwkundige

Renaissancelaan 12

—

1040

BRUSSEL

Tel. (02) 36 20 80 - (02) 33 01 73

Spaar voor de thuis van uw dromen.

— Na 3 jaar sparen leent de KB U 10-maal uw gemiddeld spaarbedrag op « spaardersvoorwaarden ».

Wie spaart bij de KB kan er ook lenen om te bouwen of een woning te kopen. Sparen en lenen gaan bij de KB immers hand in hand. Vandaar de naam « Combi-Woningsparen » : een combinatie van sparen en lenen.

Voor nieuwe klanten effent het na 3 jaar ongedwongen sparen de weg naar een eigen haard of naar een tweede woonst. Spaart U al enige jaren bij de KB, dan kan het misschien nog vandaag.

Leg vandaag nog de eerste steen voor uw eigen woning. Loop even binnen in een KB-filiaal. Men neemt er graag de tijd om U het Combi-Woningstaren haarfijn uit te leggen.

KREDIETBANK

'N VERRASSING OP KWALITEIT EN PRIJS

BIJ

N O P R I

VAN LANDEGHEMSTRAAT 54

WILLEBROEK

ST-THERESIA COLLEGE

Veldstraat 11

2920 KAPELLE - OP - DEN - BOS

Tel. (015) 71 11 94 en 71 13 80

— **Basisschool :**

5e en 6e leerjaar

— **Oude humaniora :**

Latijn - Grieks

Latijn - Wiskunde

— **Nieuwe humaniora :**

Moderne

Economische

Wetenschappelijke A

Externaat

Half - internaat

Voor een mooie ingerichte keuken

Vraag eens prijs aan

Dlwa-Keukens

- alle kombinatiemogelijkheden
- perfekte afwerking
- gratis prijsopgave
- verdelers over gans België

2658 RUISBROEK - PUURS

Schoolstraat 9

Tel. (031) 86 60 25